

(๒) คำร้องที่ ๕๓/๒๕๕๓ สิทธิในกระบวนการยุติธรรม กรณีไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานเรือนจำจังหวัดปทุมธานี

ผู้ร้องเรียนกล่าวอ้างว่า เจ้าพนักงานเรือนจำจังหวัดปทุมธานีร่วมกันกลั่นแกล้งผู้ต้องขังในเรือนจำให้ได้รับโทษทางวินัย และลงโทษผู้ร้องโดยไม่สอบสวนหาสาเหตุก่อน ผู้ร้องจึงร้องเรียนขอให้ กสม. ตรวจสอบ

กสม. พิจารณาจากข้อเท็จจริงที่ได้จากการตรวจสอบ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วเห็นว่า กรณีเจ้าพนักงานเรือนจำจังหวัดปทุมธานีร่วมกันกลั่นแกล้งผู้ต้องขังในเรือนจำให้ได้รับโทษทางวินัย และลงโทษผู้ร้องโดยไม่สอบสวนหาสาเหตุก่อน นั้น เป็นการกล่าวอ้างที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง เนื่องจากข้อเท็จจริงปรากฏว่า ภายหลังเกิดเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทในแดนหญิง เมื่อวันที่ ๖ และวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ เรือนจำจังหวัดปทุมธานีได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง ก่อนที่จะมีคำสั่งลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ลงโทษลดชั้นและตัดจำนวนวันที่ได้รับการลดวันต้องโทษจำคุกกับผู้ร้องกับผู้ต้องขังที่ก่อเหตุ จึงยุติการตรวจสอบในประเด็นดังกล่าว

สำหรับกรณีการใช้อำนาจของเจ้าพนักงานเรือนจำในการเฝ้าผู้ต้องขังหญิงและการประกาศทางเครื่องขยายเสียงเป็นการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน ไม่เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖ หลักการตามกติกา ระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง และข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของสหประชาชาติ อีกทั้งการลงโทษโดยวิธีการดังกล่าวเป็นการกระทำที่ขาดมิติทางด้านสังคมและจิตวิทยา มุ่งแต่เพียงการใช้อำนาจเท่านั้น

ดังนั้น จึงให้แจ้งรายงานผลการตรวจสอบไปยังกรมราชทัณฑ์เพื่อพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ และขอทราบผลการดำเนินการภายใน ๖๐ วัน และแจ้งให้ผู้ร้องทราบ

สำหรับกรณีศึกษาเชิงนโยบายและข้อเสนอแนะ ได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการปฏิบัติการ ยุทธศาสตร์ด้านสิทธิในกระบวนการยุติธรรม พิจารณาดำเนินการต่อไป

ต่อมา กรมราชทัณฑ์ได้มีหนังสือแจ้งว่า ที่ผ่านมาได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขข้อกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ และหนังสือสั่งการที่เรือนจำถือปฏิบัติมาโดยตลอด เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และเป็นไปตามหลักสิทธิมนุษยชน รวมทั้ง ยังได้มีหนังสือสั่งการเน้นย้ำให้เจ้าหน้าที่เรือนจำปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง โดยคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชนมาอย่างต่อเนื่อง และหากมีการกระทำผิดเกิดขึ้นจะพิจารณาดำเนินการลงโทษทางวินัยเป็นรายๆไป นอกจากนี้ กรมราชทัณฑ์จะได้พิจารณาปรับปรุงแก้ไขข้อกฎหมาย และหนังสือสั่งการที่เห็นว่าปฏิบัติแล้วอาจเข้าข่ายเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนผู้ต้องขังด้วย โดยขณะนี้กรมราชทัณฑ์ได้จัดทำคู่มือมาตรฐานสิทธิมนุษยชนของผู้ต้องขัง เพื่อให้เจ้าหน้าที่ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การรับตัวจนกระทั่งปล่อยตัว และจัดทำคู่มือการบริหารเรือนจำตามแนวทางสิทธิมนุษยชน ซึ่งอยู่ระหว่างการดำเนินการจัดพิมพ์ เมื่อแล้วเสร็จจะได้แจกจ่ายให้เรือนจำถือปฏิบัติต่อไป

สำหรับกรณีศึกษาเชิงนโยบายและข้อเสนอแนะ นั้น ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาเพื่อรวบรวมต่อไป